

ских вида. Все они кариологически исследованы, за исключением 2 подвидов длинноногого геккона — *T. l. longipes* и *T. l. voraginosus*, обитающих за пределами исследуемой территории. Сравнительный анализ данных, представленных в настоящей работе, а также предыдущих работах (Щербак и др., 1981; Куприянова, 1982) показал, что кариотипы всех исследованных видов включают одинаковое количество хромосом $2n=42$. Основные различия касаются только структуры кариотипов. По этому признаку виды разделяются на 2 группы. К первой относятся *T. caspius* и *T. l. microlepis* с количеством хромосомных плеч в диплоидном наборе $NF=50$, а вторая группа, в которую входят *T. turcomenicus* и *T. fedtschenkoii*, характеризуется большим количеством двуплечих хромосом, и основное число у них значительно выше — $NF=62$.

Картиотипы данного рода сходны с родом *Mediodactylus* по количеству хромосом в диплоидных наборах и отличаются от картиотипов рода *Alsophylax*, у которого диплоидные числа значительно ниже (Манило, 1986, 1987).

Различия в структуре картиотипов *T. caspius* и *T. turcomenicus* ($NF=50$ и $NF=62$) подтверждают правильность выделения последнего в отдельный вид (Щербак, 1978).

- Куприянова Л. А. Картиотипы двух видов гекконов рода *Gymnodactylus* // Цитология. — 1982. — 24, № 2. — С. 215—218.
- Манило В. В. Картиотипы гекконов родов *Alsophylax* и *Crossobamon* // Вестн. зоологии. — 1986. — № 5. — С. 46—54.
- Манило В. В. Цитогенетические особенности и эволюция картиотипов семейства *Gekkonidae* (Sauria, Reptilia) фауны СССР // V съезд Всесоюз. о-ва генетиков и селекционеров им. Н. И. Вавилова. — М., 1987. — 3. — С. 128—129.
- Щербак Н. Н. *Gymnodactylus turcomenicus* sp. n. (Reptilia, Sauria) новый вид геккона из южной Туркмении // Вестн. зоологии. — 1978. — № 3. — С. 39—44.
- Щербак Н. Н. К номенклатуре палеарктических тонкопалых гекконов (*Tenuidactylus*, *Gekkonidae*, Reptilia) // Вестн. зоологии. — 1988. — № 4. — С. 84.
- Щербак Н. Н., Голубев М. Л. Гекконы фауны СССР и сопредельных стран. — Киев: Наук. думка, 1986. — 231 с.
- Щербак Н. Н., Жукова В. В., Писанец Е. М. Картиотипы гекконов подрода *Cyrtodactylus* (*Gymnodactylus*, *Gekkonidae*, Sauria, Reptilia) фауны СССР // Докл. АН УССР. Сер. Б. — 1981. — № 8. — С. 85—88.

КРАСНАЯ КНИГА УКРАИНЫ

Нові дані про рідкісні та зникаючі види перетинчатокрылих (Hymenoptera) Запорізької області [New Data on the Rare and Disappearing Species of Hymenoptera in the Zaporozhye Region]. — Протягом 1990—1997 рр. на території Запорізької обл. нами визначалась наявність рідкісних та зникаючих видів комах, що занесені до Червоної книги України. Виявлено 13 видів перетинчатокрылих: *Scolia maculata* Drury (Scoliidae) — ♀, с. Балки, лучний степ, на *Echinops ritro* L., 26.07.1996 (Мороз); *Scolia hirta* Sch. (Scoliidae) — ♂, с. Любимівка, на *Eringium campestre* L., 14.08.1996 (Мороз); *Rhopitoides canus* Ever. (Halictidae) — 2 ♀, с. Лукашеве, поле, на *Medicago sativa* L., 11.06.1995 (Мороз); *Megachile rotundata* Fabr. (Megachilidae) — 2 ♀, с. Разумівка, сад, на *Salvia sclarea* L., 07.06.1997 (Мороз); *Melitturga clavicornis* Latr. (Andrenidae) — ♀, с. Якимівка, луки, на *Ajuga reptans* L. (Мороз); *Xylocopa valga* Gerst. (Anthophoridae) — 2 ♀, 10 км НПС Запоріжжя, на *Salvia aethiopsis* L., (Мороз); *X. violacea* L. (Anthophoridae) — ♀, біля с. Новомиколаївка, на *Cynoglossum officinale* L., 03.06.1995 (Мороз); *Bombus muscorum* Fabr. (Apidae) — гніздування протягом 1993—1996 рр. на заплавної луці, ПС о. Хортиця (Мороз); *B. fragrans* Pall. (Apidae) — 2 робочі особини, Канцеровська балка, лучний степ, на *Thymus marschallianus* Willd., 14.06.1990 (Мороз); *B. argillaceus* Scop. (Apidae) — 3 робочі особини, біля Мелітополя, “Кам’яна могила”, різнотравно-злаковий степ, на *Linaria vulgaris* Mill. та *Achillea stepposa* Klok. et Kry., 20.07.1996 (Мороз); *B. serratigera* F. Mor. (Apidae) — 1 робоча особина, с. Михайлівка, сухий лук, на *Phlomis pungens* Willd., 02.07.1991 (Мороз); *B. laesus* F. Mor. (Apidae) — 2 робочі особини, ПС о. Хортиці, суходольна лука, на *Echium maculatum* L., 28.07.1994 (Мороз); *Larra anathema* Rossi (Sphecidae) — 4 ♀, біля Мелітополя, узбережжя р. Молочної, на *Euphorbia* sp., 12.08.1996 (Мороз); При визначенні вищевказаних видів використовувався довідковий матеріал з колекцій Інституту зоології НАН України (фонди відділу загальної та прикладної ентомології). — О. Ю. Мороз (Інститут зоології НАН України, Київ).